

Van ambitie naar actie: de projecten van de Lang Leve Elektronica Coalitie

Wat gebeurt er met een apparaat als je het wegbrengt, laat liggen in een lade of besluit het toch niet te repareren? Achter die alledaagse keuzes gaat een enorme kans schuil om elektronica langer te gebruiken en daarmee het grondstoffengebruik en de CO₂-uitstoot terug te dringen en onze afhankelijkheid van kritieke materialen te verkleinen. De Lang Leve Elektronica (LLE) Coalitie werkt aan precies deze vragen. Partijen uit de hele keten, van producent en retailer tot reparateur, afvalverwerker en beleidsmaker, bundelen hun krachten om de circulaire transitie van elektronica concreet te maken.

In dit artikel maken we de balans op. We laten zien waar we nu staan en welke stappen in 2025 zijn gezet langs **drie cruciale transitielijnen**:

1. **Tweedehands**: hergebruik mogelijk maken via betere inzameling
2. **Reparatie**: repareren net zo vanzelfsprekend maken als nieuw kopen
3. **Onderhoud**: apparaten langer laten meegaan door proactief onderhoud

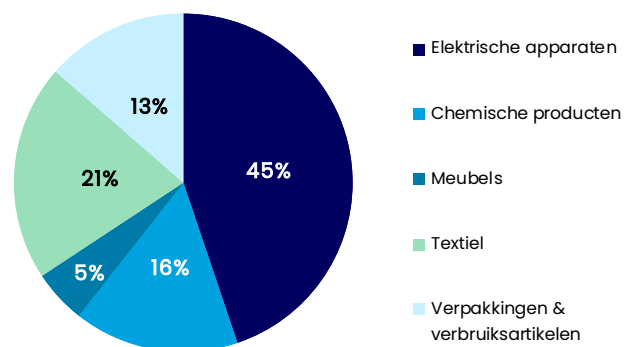
Naast deze transitielijnen werkt de LLE Coalitie ook aan de transitielijnen refurbishment en deelgebruik.

Over de Lang Leve Elektronica Coalitie

Er zijn nog grote stappen te zetten naar een circulaire elektronicasector. Jaarlijks worden in Nederland vijf keer zoveel nieuwe elektrische en elektronische apparaten (EEA) op de markt gebracht als dat er worden hergebruikt¹. Dit terwijl EEA verantwoordelijk zijn voor 45% van de totale milieu-impact van consumptiegoederen². Daarnaast bevatten EEA veel kritieke materialen, waarvan de winning buiten Europa gepaard gaat met verlies aan biodiversiteit, milieu- en sociale

Milieu-impact van consumptiegoederen

¹ Young Advisory Group (2023), [Verkenning van de levensduurverlengingsmarkt](#)

² Transitieagenda Consumptiegoederen (2022), [Adviesroute naar een Circulaire Economie voor Consumptiegoederen](#)

schade, én leidt tot afhankelijkheid van deze landen. Dit moet en kan anders. Onderzoek van CE Delft toont aan dat levensduurverlenging flinke klimaatwinst kan opleveren. Door hergebruik en reparatie te stimuleren, wordt de productie van nieuwe elektronica deels voorkomen, wat naar schatting in 2030 een CO₂ reductie van 2 Mton oplevert³.

De Lang Leve Elektronica Coalitie komt voort uit het ketendoorbraakproject elektrische en elektronische apparaten, een initiatief vanuit het Versnellingshuis⁴. De coalitie werkt samen aan de transitie naar een circulaire elektronicasector. Om deze transitie te realiseren hebben we een routekaart opgesteld op basis van TransMissie⁵. Deze routekaart beschrijft onze gezamenlijke aanpak en biedt richting om de transitie naar een circulaire elektronicasector versneld en effectief vorm te geven⁶.

Onze missie is om de milieu-impact van EEA in 2030 sterk terug te dringen door elektrische en elektronische apparaten langer en optimaler te gebruiken. Hiervoor willen we dat zo veel mogelijk elektrische en elektronische apparaten gedeeld worden, goed worden onderhouden, tweedehands of refurbished worden aangeschaft en gerepareerd worden bij een defect.

In 2030 worden elektronische en elektrische apparaten

Optimaler gebruikt

2x langer gebruikt

Deelgebruik

Onderhoud

Tweedehands

Refurbishment

Reparatie

De coalitie heeft een sterk netwerk van producenten, retailers, reparateurs, afvalbedrijven, beleidsmakers en kennisinstellingen, en werkt ook in de praktijk aan de transitie naar een circulaire elektronicasector. Dit doen we momenteel in drie icoonprojecten, gericht op de transitielijnen tweedehands, reparatie en onderhoud. Deze icoonprojecten staan niet op zichzelf, maar zijn bouwstenen binnen de transitielijnen, en daarmee onderdeel van onze routekaart richting een circulaire elektronicasector in 2030. De andere transitielijnen van de coalitie zijn refurbishment en deelgebruik.

Tweedehands | Inzameling en tweedehands verkoop

Wanneer je een apparaat naar de milieustraat brengt, heeft het voor jou misschien geen waarde meer. Toch hebben veel afgedankte producten nog zeker hergebruikpotentie. In de praktijk worden echter nog lang niet alle waardevolle apparaten hergebruikt. Een van de knelpunten is dat de inzameling en het logistieke proces nog niet is ingericht op hergebruik. Apparaten kunnen beschadigd raken tijdens inzameling of vervoer naar regionale sorteercentra, waar ze worden getest en eventueel gerepareerd.

Het icoonproject Tweedehands richt zich op het verzamelen voor hergebruik. Het doel van dit project is het testen van andere inzamelmiddelen op verschillende milieustraten – zo werken we aan meer hergebruik.

³ CE Delft (2025), [Levensduurverlenging loont](#)

⁴ Versnellingshuis (2025). [Ketendoorbraakproject 5: Lang Leve Elektronica coalitie](#)

⁵ TransMission Institute (2023), [TransMissie E-book](#)

⁶ NewForesight (2025), [Routekaart Lang Leve Elektronica Coalitie](#)

We werken aan een betere inzamelstructuur met passende emballagemiddelen. Hierbij focussen we op producten die handzaam zijn, niet data-gevoelig zijn en voldoende verkoopwaarde hebben.

In de eerste helft van 2026 starten we met een pilot waarin we in een periode van 12 weken op verschillende milieustraten verspreid door Nederland deze emballagemiddelen testen. Milieustraten kunnen hierin zelf de intensiteit van de pilot bepalen: wel of geen tafelselectie en het aantal productgroepen. Zo zorgen we er met de gehele keten ervoor dat apparaten op de juiste manier worden ingeleverd en vervoerd en leren we verschillende invalshoeken kennen. **Op naar een toekomst waar inzameling voor hergebruik de eerste keuze is.**

Betrokken organisaties

Reparatie | Klantreis reparatie

Als een apparaat kapot is, dan kiezen consumenten vaak voor nieuwkoop, terwijl reparatie in veel gevallen nog de moeite waard is. Dat komt niet doordat reparatie geen optie is, maar doordat het als lastiger wordt ervaren dan nieuw kopen.

Dit icoonproject richt zich op het verlagen van drempels voor reparatie, zodat reparatie een logische keuze wordt ten opzichte van nieuwkoop. We hebben de volledige klantreis rondom reparatie in kaart gebracht, van defect tot herstel, om inzicht te krijgen in waar consumenten vastlopen. Op basis van deze inzichten werken we aan concrete oplossingen, zowel op de korte termijn (quick wins) als op de lange termijn.

Een van de lange-termijnmaatregelen is het inzetten van AI om de diagnosefase bij consumentenelektronica te verbeteren, zodat consumenten beter worden ondersteund bij de afweging of reparatie zinvol is. Dit wordt verkend in een afstudeeronderzoek van de TU Delft.

Van deze quick wins gaan we nu met een deel aan de slag, onder de naam “De Moeite Waard”. We focussen hierbij op het versimpelen van de diagnose bij reparatie van witgoed en telefoons, zodat consumenten makkelijker kunnen zien of reparatie de moeite nog waard is.

Voor telefoons willen we een tool ontwikkelen waarmee consumenten direct kunnen zien of reparatie de moeite waard is. Voor witgoed bestaat zo’n tool al en gaan we deze implementeren bij een retailer, zodat winkelmedewerkers klanten kunnen helpen bepalen welke reparatie nodig is. Dit project richt zich specifiek op consumenten die al met de intentie om te repareren de winkel binnenkomen. Zo maken we professionele reparatie aantrekkelijker en toegankelijker. **Op naar een toekomst waarin repareren de norm is.**

Betrokken organisaties

Onderhoud | Aanjagen van proactief onderhoud

Onderhoud van apparaten is voor veel consumenten geen vanzelfsprekend onderdeel van gebruik; er ontbreekt vaak een concrete trigger of voldoende motivatie om het daadwerkelijk uit te voeren. Dat is zonde, want goed onderhoud voorkomt storingen, verlaagt kosten en verlengt de levensduur van apparaten. Ook voor retailers en producenten biedt het voordelen, zoals extra contactmomenten met klanten en lagere garantie- en servicekosten.

Dit icoonproject richt zich op het stimuleren van proactief onderhoud bij consumenten. Dat doen we onder andere met QR-codes op apparaten, AI-ondersteuning bij onderhoudsvragen en onderhoudsreminders. Daarnaast onderzoeken we welke triggers en motivaties het meest effectief zijn, en welk verdienmodel hierbij past voor verschillende ketenpartijen, zoals retailers en producenten.

De eerste pilot staat klaar om te starten. Samen met United Retail en Tappr plaatsen we QR-codes op verkochte witgoedapparaten, waarmee klanten direct toegang krijgen tot onderhoudsinstructies, schoonmaakprogramma's en aanbevolen middelen. Daarnaast kunnen klanten kiezen voor een onderhoudsabonnement dat door de retailer wordt aangeboden.

Een tweede pilot bouwt hierop voort. Via de QR-code krijgen consumenten naast onderhoudsinformatie ook toegang tot de AI-hulp van de WitgoedBrigade en de mogelijkheid om zich aan te melden voor een onderhoudsprogramma met reminders. Met de juiste triggers en ondersteuning zorgen we ervoor dat consumenten vaker onderhoud uitvoeren en apparaten langer meegaan. **Op naar langer gebruik door beter onderhoud.**

Betrokken organisaties

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Samen verder bouwen aan een circulaire elektronicasector

De icoonprojecten vormen belangrijke eerste bouwstenen binnen de route richting een circulaire elektronicasector in 2030. Ze laten zien wat er mogelijk is als ketenpartijen samen aan de slag gaan. Tegelijkertijd vraagt deze transitie om meer: structurele verandering ontstaat alleen door verdere samenwerking, opschaling en het wegnemen van barrières in de hele keten.

Werk jij als producent, retailer, reparateur, beleidsmaker of kennispartner aan elektronica? En wil je bijdragen aan het versnellen van onderhoud, deelgebruik, tweedehands, reparatie, of refurbishment?

Er zijn twee manieren om aan te haken:

- Aansluiten bij een bestaand icoonproject (tweedehands, reparatie of onderhoud)
- Meedenken en meebouwen aan aanvullende stappen die dezelfde missie versnellen

Wij werken samen aan de transitie naar een circulaire elektronicasector, doe jij mee?

Ketenregisseur:

Sluit je aan bij de Lang Leve Elektronica Coalitie

Neem contact op met Maarten Tuinhof van NewForesight, ketenregisseur van de Lang Leve Elektronica Coalitie, via maarten.tuinhof@newforesight.com.

